

egy-egy számú pontja az volt, hogy a hagyományosan komolyzenei jegyirodának bejáratott helyiséget továbbra is komolyzenei jegyirodaként akarják működtetni; a profilt színházakkal, a vidéki és nemzetközi hangversenyérettel bővítve. Ez azt jelenti, hogy a hazai rendezvényeket külföldön is kínálják majd, a külföldiekre nálunk is lehet majd jegyet venni. Ehhez társul még egyfajta kulturális turizmus.

Az mindenki számára nyilvánvaló volt, hogy a Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány által kért bérleti díjat csak jegyeladásból nem lehet kigazdálkodni, tehát a profilt bővíteni kellett. Bővítés egyébként a budapesti kht. pályázatában is szerepelt. Ez a pályázat azonban sokkal szűkebb szolgáltatási kört ajánlott, mint amit az első pályázó leadott. Nem tudták teljes mértékben felvállalni a nemzetközi és hazai vérkeringésbe való bekapcsolódást. Személy szerint sajnálom, hogy a kht. nem tudta megtartani a jegyirodát, de komoly garanciákat kértünk a Művészeti és Szabadművelődési Alapítványtól arra, hogy a szerződésbe beépítik a jegyiroda további működésének szükségességét. Azt is továbbá, hogy a nemzeti alapítványok, a kht. és az ifjúsági előadások jegyeit a legkisebb árréssel árusítja majd a jegyiroda.

– *Mennyit jelent ez konkrétan? A jegyiroda eddig 15%-os árréssel dolgozott.*

– A szerződésbe épített garancia ugyanennyit jelöl meg – ezekben az esetekben. Könnyűzenei rendezvények esetében ebbe nem szól(hat)unk bele.

– *Ha ilyen magasak ott a bérleti díjak, hol fog próbálni az ÁHZ, illetve Nemzeti Filharmonikus Zenekar?*

– A Minisztérium határozott szándéka,

hogy hosszú távon megoldja a zenekar székház-problémáját. Valóban nagyon magasak a bérleti díjak, amik nagyon meg is terhelik a zenekar költségvetését. A bérleti díjra kifizetett éves összeg pontosan arra lett volna elég, hogy a két együttes bérét még ugyanennyivel megemeljük. A miniszter úr elképzelése szerint megfelelő székházzal lehetne megoldani ezt a problémát – jelenleg székházkeresésében vagyunk. Lehetőségeink határai kötöttek – százmillió forintos vásárlással és a felújítási költségekkel számolhatunk. Pillanatnyilag több potenciális helyszínt vizsgálunk, és úgy gondolom, hogy egy-másfél hónapon belül ez a kérdés is tisztázódik.

– *Volt-e valamilyen, a minisztériumot a Nemzeti Filharmonikusok körülményeinek tárgyi és anyagi rendezésében motiváló hatása annak, hogy a MATÁV Szimfonikus Zenekar az utóbbi időszakban látványos és elképesztő mértékben tudta rendezni a muzikusok helyzetét mind finansziális, mind művészi szempontból a már régebben működő, irigylésre méltó Zenekárban?*

– Ez nagyon nagy probléma, és általában jellemző a költségvetési körben illetve versenyszférában dolgozó alkalmazottak lehetőségeinek különbözőségére. Most ez megjelent a művészeti életben is. Számunkra ez nagyon nagy gond, hiszen a zenekar a legrepresentatívabb zenei együttesünk. Mindent elkövetünk, hogy lépést tudjunk tartani, de a költségvetési támogatást az adófizető polgárok pénzéből biztosítják. Az adófizetési fegyelem nálunk meglehetősen laza, éppen ami versenyszférát illeti. Ezzel együtt komoly költségvetési támogatásban részesült a

zenekar; megkapta a Nemzeti Filharmonia teljes 1997-es költségvetési támogatásának (316 millió forintnyi) összegét 360 millió forintra kerekítve. Tény, hogy ez az összeg még mindig nem elég mondjuk a Rádiózenekar kereseti viszonyainak eléréséhez. Tavaly a Rádiózenekar költségvetési támogatása 400 millió forint volt, és ugyanaz a parlament szavazta meg most a Nemzeti Filharmonikus Zenekarnak a 360 millió forintot.

Szeretnénk elérni, hogy Németországhoz hasonlóan itt is megtörténjen a zenekarok kategorizálása, és a kereseti viszonyokat ahhoz tudjuk rendelni. Ott ez jól bevált, de ez nem egyszerű dolog. Addig is igyekszünk, hogy a különbségek csökkenjenek. Nekünk azonban nem ez az egyetlen zenekarunk, hiszen itt van az Operaház zenekara is, csupa jó muzsikussal, a többiekétől messze elmaradó fizetésekkel.

– *A Minisztériumon belül megszűnt a Zene- és Táncművészeti Főosztály, létesültek tanácsadó testületek – milyen rendszerben folyik most a munka?*

– A Művészeti Főosztályon belül dolgoznak azok a szakmai referensek, akik eddig is az adott téma felelősei voltak. Most a főosztály a szakmai kapcsolatok osztályából, az intézményi osztályból és egy igazgatási osztályból áll. Ez szükség-szerű volt, hiszen a rendszerváltás utáni második ciklus végén komolyan kell venni azokat az államigazgatási feladatokat, amelyek a művészeti területet is érintik.

Minden egyes művészeti ágak megvan a maga tanácsadó testülete, amelyekkel folyamatosan konzultálunk, ami segít az államigazgatásnak az adott művészeti ágon belül a közép- és hosszú távú tervek kialakításában.

Filharmonia a Dél-dunántúli Régió

– rövid, ám lényegre törő szövegtetés Várnagy Attila ügyvezető igazgatóval –

– *Köztudott, hogy a most létrejött koncertszervezési forma nem új ötlet, hanem szinte évtizede hordozza magában a lehetőséget a Filharmonia. Mi volt a megvalósulás akadálya? Túl sokan féltek az újítástól, vagy kívülről gördítettek elé akadályt?*

– Az ok nagyon egyszerű: a Pénzügyminisztérium nem járult hozzá az önálló számlavezetéshez.

– *Most, hogy „szabad a vásár”,*

elképzeltető, hogy Önöknél is olyan harc megy a koncertekért a különböző rendezőirodák, vállalkozások között, mint amilyen az elmúlt években Budapesten is kialakult?

– Minden bizonnyal, hiszen ha csak Pécs-et tekintjük, évente közel 200 hangversenyt tartanak a Filharmonia rendezvényein kívül.

– *Mennyire lehet megvalósítani az az*

ideális helyzetet, hogy több rentábilis rendezvény tartson el kultúrpolitikai szempontból fontos, ám nem rentábilis rendezvényeket?

– Erre majd egy év múlva tudok érdemben válaszolni.

– *Hogy tapasztalja? Vannak-e arra utaló jelek, hogy ebben a formában aktívabbá válnak a helyi érdekeltségű potenciális támogatók?*

– Aktívabbak lennének szándékaik szerint, de csökkentek lehetőségeik. A tőke újra Budapesten koncentrálódik.

– *Hogyan reagáltak a változásokra az Önökkel régóta kapcsolatban álló művészek, illetve koncertet rendelők?*

– Még nem tisztázódtak sem saját lehetőségeink, dem a művészeké. Minden hangverseny azon múlik, mennyire eredményesek az adott célra benyújtott pályá-

zatok. Jelenleg a koncertet rendelők annyira és olyan minőségű hangversenyt rendelhetnek, amennyi pénzük van.

– *Kellett-e munkatársakat elbocsátania?*

– A mi területünkön nem kellett munkatársakat elküldeni.

– *A Filharmónia hangszerei állami tulajdonban maradnak, de haszonkölcsönben továbbra is térítésmentesen használhatják. Milyen hangszerparkkal rendelke-*

zett a Nemzeti Filharmónia az Önök régiójában?

– Nem rendelkezünk harminc évnél fiatalabb hangszerekkel. Legszebb álmom, ami a jövőt illeti: minden településen megfelelő és méltó hely az ott rendezett koncerteknek, ahol elhelyezhetjük újonnan beszerzett, kitűnő hangszereinket, és ahol telt ház előtt léphetnek fel kiváló művészeink, magas színvonalú hangverseny keretében.

Filharmónia a Dél-Magyarország Régió

– *Gonda Ferenc ügyvezető igazgató sajtótájékoztatója január 23-án a Gellért Szállodában* –

– A megyék kiválásának gondolata a Nemzeti Filharmónia (akkor még Országos Filharmónia) kötelékéből már a nyolcvanas években felmerült. A szétválás a kilencvenes évek elejének gondolata volt. 1997-ben szinte már naponta esedékké vált ennek jogi megfogalmazás; a július 1., október 8. határidő után végül december 17. lett az új időszámítás kezdete.

– *Milyen anyagi feltételekkel indul a munka?*

– A mi közhasznú társaságunk 3 millió forint törzstőkével és 150 ezer forintos apporttal jött létre. 1998-as működési költségvetésünk 35 millió forint, ami soknak hangzik ugyan, de nem olyan sok. Különösen ha figyelembe vesszük, hogy ennek kétharmadát magunknak kell előállítani.

Ez része annak a folyamatnak, amelyben az állam folyamatosan kivonul a koncertek támogatásából, de felvállalta, hogy megteremt az önállósodás lehetőségét és feltételeit. Egy biztos: a közönség nem érezhet változást.

– *Mi a megoldás?*

– Szükség van némi áremelésre, a vá-

rosokat be kell vonni a koncertek finanszírozásába. Azzal is számolunk, hogy a megrendelő városok tőkét biztosítanak erre a célra.

– *Mik az induló közhasznú társaság alapvető céljai?*

– Mindenek előtt a közönség megtartása. Ennek módja, ha európai rangú rendezvényeket szervezünk, ismert és fiatal magyar művészeket szerződtetünk, a kezdőket megismertetjük az ország nyilvánosságával.

– *Feladatának tartja-e továbbra is a Filharmónia az ifjúsági hangversenyek rendezését?*

– Ez az egyik fő profilunk; ötszáz koncertet vállaltunk ebben az évadban, amiből mindössze nyolcvan kimondottan felnőtthangverseny.

Az ifjúsági koncertek lehetőséget teremtenek a művészeknek nemcsak egyszerűen megnyilvánulásra, de gyakran egy-egy kész produkció „bejáratására”. Folyamatosan biztosítja a közönséget, hiszen aki gyerekfejjel kezdett hangversenyre járni, felnőttként is folytatja. Komoly értékek kerülnek az iskolákba, kis településekre. A gyerekek találkozhatnak

a művészekkel, megfoghatják hangszerüket, ami kitörölhetetlen élményt jelent számukra. Több évtizedes nevelésünk gyümölcseként ma is telt házak előtt játszanak muzsikusaink.

Erre mindenkinek áldozni kell – nekünk is, de az államnak sem szabad kiszállni a programból.

– *Lesznek-e olyan tevékenységi formák, amelyekkel kiegészítik a hangversenyrendezést?*

– Szeretnénk kottákat és hangfelvételeket árusítani. Ez nekünk is jó és a kiadónak is, hiszen a koncertek közönsége jó potenciális vásárló. Január 1-jétől él a Zeneműkiadó Vállalattal kötött szerződésünk – 3 milliós forgalmat terveztünk erre az évre.

Részt veszünk a kulturális turizmusban – Borsod-Abaúj-Zemplén megyében már hagyományosok a Zempléni Napok, koncertek szólnak (vállalkozási formában) az Aggteleki Cseppkőbarlangban, szeretnénk más településeken is bekapcsolódnunk a zenei életbe, de egyelőre a polgármesterek „nem estek hasra” az ötlettől.

Megoldást igazán nem is azonnal, hanem hosszabb távon vár a Filharmónia.

Kelet-Magyarország a szerkesztő szemével

– *interjú Szilágyi Györggyel, a régió zenei szerkesztőjével* –

– Kilenc megye műsorszerkesztése a feladatom, ami nemcsak mennyiségi szempontból lehet több, mint amit eddig csináltam. Ebben a struktúrában lehet, hogy nem is kell annyit műsrot szerkesztenem, de akad más feladatom is. Átalakult a szerkesztés fogalma: ré-

gben volt a Filharmóniának (Országos, majd Nemzeti Filharmóniának) egy szerkesztési csoportja, annak volt egy csoportvezetője, annak pedig egy osztályvezetője. Minden javaslat végigment ezeken a stációkon és végül az hangzott el az ország

legtávolabbi csücskében is, amit az osztályvezető jóváhagyott. Ez már régen nem így van; inkább a műsorok koordinálása, egyeztetése és elhelyezése a feladatunk. Továbbra is vannak saját szerkesztési ötleteink, amit többnyire sikerül is megvalósítani.